

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2021. gada 15. jūlijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Savienības pilsonība – Dalībvalsts pilsonis, kurš neveic saimniecisku darbību un uzturas citas dalībvalsts teritorijā, pamatojoties uz valsts tiesībām – LESD 18. panta pirmā daļa – Nediskriminācija pilsonības dēļ – Direktīva 2004/38/EK – 7. pants – Nosacījumi, lai iegūtu tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus – 24. pants – Sociālās palīdzības pabalsti – Jēdziens – Vienlīdzīga attieksme – Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos – Pārejas periods – Valsts tiesību norma, ar ko no sociālās palīdzības pabalsta saņemšanas tiek izslēgti Savienības pilsoņi, kuriem ir uzturēšanās tiesības uz noteiktu laiku saskaņā ar valsts tiesībām – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 1., 7. un 24. pants

Lietā C-709/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Appeal Tribunal for Northern Ireland* (Ziemeļīrijas apelācijas tiesa, Apvienotā Karaliste) iesniedza ar 2020. gada 21. decembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 30. decembrī, tiesvedībā

CG

pret

The Department for Communities in Northern Ireland,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Prehala [*A. Prechal*], J. Regans [*E. Regan*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], A. Kumins [*A. Kumin*] un N. Vāls [*N. Wahl*], tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referente), K. Likurģs [*C. Lycourgos*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*], I. Ziemele un J. Pasers [*J. Passer*],

ģenerāladvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretāre: S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2021. gada 4. maija tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – angļu.

nemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- CG vārdā – *R. Drabble* un *T. de la Mare*, QC, *M. T. Royston* un *G. Sarathy*, barristers, kā arī *M. Black* un *S. Park*, solicitors,
- *The Department for Communities in Northern Ireland* vārdā – *C. Cooley*, pārstāve, kurai palīdz *T. McGleenan*, QC, un *L. McMahon*, BL,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *F. Shibli* un *S. McCrory*, pārstāvji, kuriem palīdz *D. Blundell*, QC, kā arī *J. Smyth*, barrister,
- Eiropas Komisijas vārdā – *E. Montaguti* un *J. Tomkin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 24. jūnija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz LESD 18. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp CG, pilsoni, kurai ir Horvātijas un Nīderlandes dubultpilsonība un kura kopš 2018. gada dzīvo Ziemeļīrijā (Apvienotā Karaliste), un *The Department for Communities in Northern Ireland* (Ziemeļīrijas Kopienų ministrija, Apvienotā Karaliste) par pēdējās minētās atteikumu piešķirt viņai sociālās palīdzības pabalstu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 LESD 18. panta pirmajā daļā ir noteikts:
“Piemērojot Līgumus un neskarot tajos paredzētos īpašos noteikumus, ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ.”
- 4 Saskaņā ar LESD 20. panta 1. punktu:
“Ar šo ir izveidota Savienības pilsonība. Ikviens persona, kam ir kādas dalībvalsts pilsonība, ir Savienības pilsonis. Savienības pilsonība papildina, nevis aizstāj valsts pilsonību.”
- 5 LESD 21. panta 1. punktā ir noteikts:
“Ikvienam Savienības pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs, ievērojot Līgumos noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī to īstenošanai paredzētos pasākumus.”

Līgums par Apvienotās Karalistes izstāšanos

- 6 Līguma par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV 2020, L 29, 7. lpp.; turpmāk tekstā – “Līgums par Apvienotās Karalistes izstāšanos”), kas pieņemts 2019. gada 17. oktobrī un stājies spēkā 2020. gada 1. februārī, preambulas sestajā, astotajā un devītajā daļā ir noteikts:

“atzīstot, ka ir nepieciešams paredzēt abpusēju aizsardzību Savienības pilsoņiem un Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, kā arī viņu attiecīgajiem ģimenes locekļiem, ja viņi ir izmantojuši brīvas pārvietošanās tiesības līdz šajā līgumā noteiktajam datumam, un nodrošināt, ka viņu tiesības saskaņā ar šo līgumu ir īstenojamas un balstās uz nediskriminēšanas principu; atzīstot arī to, ka būtu jāaizsargā tiesības, kas izriet no sociālā nodrošinājuma apdrošināšanas periodiem,

[..]

ņemot vērā, ka gan Savienības, gan Apvienotās Karalistes interesēs ir noteikt pārejas jeb īstenošanas periodu, kurā – neatkarīgi no visām sekām, ko Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības radīs attiecībā uz Apvienotās Karalistes dalību Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās, jo īpaši no tā, ka šā līguma spēkā stāšanās dienā izbeidzas pilnvaras visiem Savienības iestāžu, struktūru un aģentūru locekļiem, kuri izvirzīti, iecelti vai ievēlēti saistībā ar Apvienotās Karalistes dalību Savienībā, – Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā (un parasti ar tādām pašām sekām kā dalībvalstīs) būtu jāpiemēro Savienības tiesības, ieskaitot starptautiskos nolīgumus, lai novērstu traucējumus periodā, kad tiek risinātas sarunas par līgumu(-iem) par turpmākajām attiecībām,

atzīstot, ka, pat ja Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā pārejas periodā būs piemērojamas Savienības tiesības, Apvienotās Karalistes kā no Savienības izstājušās valsts specifika nozīmē, ka Apvienotajai Karalistei būs svarīgi, lai tā varētu veikt pasākumus nolūkā sagatavot un pati veidot jaunas starptautiskās attiecības, tostarp Savienības ekskluzīvās kompetences jomās, ar nosacījumu, ka attiecīgie nolīgumi nestājas spēkā vai tos nesāk piemērot minētajā periodā, izņemot, ja Savienība to atļauj”.

- 7 Šā līguma pirmo daļu, kas attiecas uz kopējiem noteikumiem, veido tā 1.–8. pants. Saskaņā ar minētā līguma 2. panta a) un c) punktu:

“Šajā līgumā piemēro šādas definīcijas:

a) “Savienības tiesības” ir:

- i) Līgums par Eiropas Savienību (“LES”), Līgums par Eiropas Savienības darbību (“LESD”) un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums (“*Euratom* līgums”) ar attiecīgajiem grozījumiem un papildinājumiem, kā arī pievienošanās līgumi un Eiropas Savienības Pamattiesību harta; visi kopā – “Līgumi”;
- ii) Savienības tiesību vispārējie principi;
- iii) Savienības iestāžu, struktūru, biroju vai aģentūru pieņemtie akti;

[..]

c) “Savienības pilsonis” ir ikviena persona, kurai ir kādas dalībvalsts pilsonība.”

8 Šā paša līguma 4. panta “Metodes un principi attiecībā uz šā līguma sekām, īstenošanu un piemērošanu” 1.–4. punktā ir paredzēts:

“1. Šā līguma noteikumi un Savienības tiesību noteikumi, kas padarīti piemērojami ar šo līgumu, attiecībā uz Apvienoto Karalisti un Apvienotajā Karalistē rada tādas pašas tiesiskās sekas kā Savienībā un tās dalībvalstīs.

Attiecīgi juridiskām vai fiziskām personām jo īpaši ir iespēja tieši paļauties uz noteikumiem, kas ietverti vai minēti šajā līgumā un kas atbilst tiesas iedarbības nosacījumiem saskaņā ar Savienības tiesībām.

2. Apvienotā Karaliste, izmantojot iekšzemes primāros tiesību aktus, nodrošina atbilstību 1. punktam, tostarp attiecībā uz tās tiesu un administratīvo iestāžu nepieciešamajām pilnvarām nepiemērot nesaskanīgus vai nesaderīgus valsts noteikumus.

3. Šā līguma noteikumus, kas attiecas uz Savienības tiesībām vai to jēdzieniem vai noteikumiem, interpretē un piemēro saskaņā ar Savienības tiesību metodēm un vispārējiem principiem.

4. Šā līguma noteikumus, kas attiecas uz Savienības tiesībām vai to jēdzieniem vai noteikumiem, to īstenošanā un piemērošanā interpretē saskaņā ar attiecīgo Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, kas pieņemta pirms pārejas perioda beigām.”

9 Līguma par Apvienotās Karalistes izstāšanos otro daļu “Pilsonu tiesības” veido tā 9.–39. pants. Saskaņā ar šā līguma 9. panta c) punkta i) apakšpunktu:

“Šajā Daļā, neskarot III sadaļu, piemēro šādas definīcijas:

[..]

c) “uzņēmējvalsts” ir:

i) Apvienotā Karaliste attiecībā uz Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, ja viņi līdz pārejas perioda beigām izmantoja tiesības uzturēties tur saskaņā ar Savienības tiesībām un turpina uzturēties tur arī pēc tam.”

10 Minētā līguma 10. panta 1. punktā ir noteikts:

“Neskarot III sadaļu, šo Daļu piemēro šādām personām:

a) Savienības pilsoņi, kuri līdz pārejas perioda beigām izmantoja tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē saskaņā ar Savienības tiesībām un turpina uzturēties tur arī pēc tam;

[..].”

11 Līguma par Apvienotās Karalistes izstāšanos 12. pantā ir noteikts:

“Ievērojot šīs Daļas darbības jomu un neskarot tajā ietvertos īpašos noteikumus, attiecībā uz šā līguma 10. pantā minētajām personām uzņēmējvalstī un darba vietas valstī ir aizliegta jebkāda diskriminācija valstspiederības dēļ LESD 18. panta pirmās daļas nozīmē.”

12 Šā līguma 13. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Savienības pilsoņiem un Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem ir tiesības uzturēties uzņēmējvalstī saskaņā ar ierobežojumiem un nosacījumiem, kas noteikti LESD 21., 45. vai 49. pantā un [Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp.),] 6. panta 1. punktā, 7. panta 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā, 7. panta 3. punktā, 14. pantā, 16. panta 1. punktā vai 17. panta 1. punktā.”

13 Atbilstoši minētā līguma 18. pantam “Uzturēšanās dokumentu izdošana”:

“1. Uzņēmējvalsts var Savienības pilsoņiem vai Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, viņu attiecīgajiem ģimenes locekļiem un citām personām, kuras uzturas uzņēmējvalsts teritorijā saskaņā ar šajā sadaļā noteiktajiem nosacījumiem, pieprasīt pieteikties uz jaunu uzturēšanās statusu, kas nodrošina šajā sadaļā paredzētās tiesības, un uz dokumentu, kurš apliecina šo statusu un var būt elektronisks.

Uz pieteikšanos šāda uzturēšanās statusa iegūšanai attiecas šādi nosacījumi:

[..]

k) uzņēmējvalsts Savienības pilsoņiem un Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem papildus šā punkta i) apakšpunktā minētajiem personu apliecinošajiem dokumentiem var pieprasīt tikai šādus Direktīvas 2004/38/EK 8. panta 3. punktā minētos apliecinošos dokumentus:

[..]

ii) ja viņi uzturas uzņēmējvalstī saskaņā ar Direktīvas 2004/38/EK 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu kā ekonomiski neaktīvas personas – pierādījumi, ka viņiem ir pietiekami līdzekļi viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem, lai uzturēšanās laikā nekļūtu par slogu uzņēmējvalsts sociālās palīdzības sistēmai, un ka viņiem uzņēmējvalstī ir visaptveroša veselības apdrošināšana; vai

[..]

[..].

4. Ja uzņēmējvalsts ir izvēlējusies Savienības pilsoņiem vai Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, viņu ģimenes locekļiem un citām personām, kuras uzturas uzņēmējvalsts teritorijā saskaņā ar šīs sadaļas nosacījumiem, nepieprasīt pieteikties uz 1. punktā minēto jauno uzturēšanās statusu kā likumīgas uzturēšanās priekšnosacījumu, tiem, kuriem ir tiesības uz uzturēšanās tiesībām saskaņā ar šo sadaļu, ir tiesības saskaņā ar Direktīvas 2004/38/EK nosacījumiem saņemt uzturēšanās dokumentu, kurš var būt elektronisks un kurā ir iekļauta norāde, ka tas izdots saskaņā ar šo līgumu.”

14 Līguma par Apvienotās Karalistes izstāšanos 19. panta “Uzturēšanās dokumentu izdošana pārejas periodā” 1. punktā ir paredzēts:

“Pārejas periodā uzņēmējvalsts var atļaut brīvprātīgi pieteikties uz 18. panta 1. un 4. punktā minētajiem uzturēšanās statusa vai uzturēšanās dokumentiem no šā līguma spēkā stāšanās dienas.”

15 Šā līguma 23. pantā “Vienlīdzīga attieksme” ir noteikts:

“1. Saskaņā ar Direktīvas 2004/38/EK 24. pantu, ievērojot šajā sadaļā un šīs Daļas I un IV sadaļā paredzētos īpašos noteikumus, attieksme pret visiem Savienības pilsoņiem vai Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, kas uzturas uzņēmējvalsts teritorijā uz šā līguma pamata, šīs Daļas darbības jomā ir līdzvērtīga tai, kāda ir pret minētās valsts valstspiederīgajiem. Priekšrocības, ko sniedz šīs tiesības, attiecas arī uz Savienības pilsoņu vai Apvienotās Karalistes valstspiederīgo ģimenes locekļiem, kam ir uzturēšanās vai pastāvīgas uzturēšanās tiesības.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, uzņēmējvalstij nav pienākuma piešķirt tiesības uz sociālo palīdzību uzturēšanās periodos, kas paredzēti Direktīvas 2004/38/EK 6. pantā vai 14. panta 4. punkta b) apakšpunktā, kā arī tai nav pienākuma pirms pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanas saskaņā ar šā līguma 15. pantu piešķirt līdzekļus mācībām, tostarp arodapmācībai, ja šie līdzekļi ir stipendijas vai studiju kredīti personām, kas nav darba ņēmēji, pašnodarbinātas personas, personas, kuras saglabā šādu statusu, vai to ģimenes locekļiem.”

16 Saskaņā ar šā paša līguma 38. panta 1. punktu:

“Šī Daļa neietekmē uzņēmējvalstī vai darba vietas valstī piemērojamos normatīvo un administratīvo aktu noteikumus, kas attiecinājami personām būtu labvēlīgāki. Šo punktu nepiemēro III sadaļai.”

17 Līguma par Apvienotās Karalistes izstāšanos trešo daļu “Atdalīšanās noteikumi” veido tā 40.–125. pants. Šā līguma 86. panta “Eiropas Savienības Tiesā izskatīšanā esošās lietas” 2. un 3. punktā ir noteikts:

“2. Eiropas Savienības Tiesai joprojām ir jurisdikcija sniegt prejudiciālus nolēmumus par Apvienotās Karalistes tiesu un tribunālu pieprasījumiem, kas iesniegti pirms pārejas perioda beigām.

3. Šajā nodaļā tiesvedību uzskata par iesniegtu Eiropas Savienības Tiesā un lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu uzskata par iesniegtu brīdī, kad dokuments, ar ko tiek ierosināta tiesvedība, ir reģistrēts attiecīgi Tiesas vai Vispārējās tiesas reģistrā.”

18 Saskaņā ar šā paša līguma 89. panta 1. punktu:

“Eiropas Savienības Tiesas spriedumi un rīkojumi, kas pieņemti pirms pārejas perioda beigām, kā arī tādi spriedumi un rīkojumi, kas pieņemti pēc pārejas perioda beigām tiesvedībā, kas minēta 86. un 87. pantā, ir juridiski pilnībā saistoši Apvienotajai Karalistei un Apvienotajā Karalistē.”

19 Līguma par Apvienotās Karalistes izstāšanos 126. pantā “Pārejas periods” ir noteikts:

“Ir paredzēts pārejas jeb īstenošanas periods, kas sākas šā līguma spēkā stāšanās dienā un beidzas 2020. gada 31. decembrī.”

20 Šā līguma 127. panta “Pārejas noteikumu darbības joma” 1. un 3. punktā ir noteikts:

“1. Ja vien šajā līgumā nav noteikts citādi, pārejas periodā Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā ir piemērojamas Savienības tiesības.

[..]

3. Pārejas periodā saskaņā ar 1. punktu piemērojamās Savienības tiesības Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā rada tādas pašas tiesiskās sekas kā tās, kuras rodas Savienībā un tās dalībvalstīs, un tās interpretē un piemēro saskaņā ar tām pašām metodēm un vispārīgajiem principiem, kādus piemēro Savienībā.”

Direktīva 2004/38

21 Direktīvas 2004/38 10. un 16. apsvērumā ir noteikts:

“(10) Personām, kas īsteno savas uzturēšanās tiesības, uzturēšanās sākumposmā tomēr nebūtu jākļūst par pārmērīgu slogu uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmai. Tādēļ Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesības uzturēties uz laiku, kas ir ilgāks par trīs mēnešiem, būtu jāpakļauj nosacījumiem.

[..]

(16) Kamēr vien personas, kam ir uzturēšanās tiesības, nekļūst par pārmērīgu slogu uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmai, tās nebūtu jāizraida. Tādēļ sociālās palīdzības sistēmas izmantošana nedrīkst būt priekšnoteikums tūlītējai izraidīšanai. Lai noteiktu, vai sociālās palīdzības saņēmējs ir kļuvis par pārmērīgu slogu sociālās palīdzības sistēmai, un liktu viņu izraidīt, uzņēmējai dalībvalstij būtu jāpārbauda, vai konkrēto gadījumu ir izraisījušas pagaidu grūtības, un būtu jāņem vērā uzturēšanās ilgums, personiskie apstākļi un piešķirtā atbalsta summa. Izraidīšanu nekādā ziņā nedrīkstētu piemērot darba ņēmējiem, pašnodarbinātām personām vai darba meklētājiem, kas atbilst Tiesas definīcijai, izņemot gadījumus, kad tas notiek sabiedriskās kārtības vai valsts drošības dēļ.”

22 Šīs direktīvas 1. pantā ir noteikts:

“Šajā direktīvā ir noteikti:

- a) nosacījumi, kas reglamentē Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu īstenotās tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā;
- b) Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesības pastāvīgi uzturēties dalībvalstu teritorijā;
- c) ierobežojumi, kas noteikti a) un b) apakšpunktā paredzētajām tiesībām sabiedriskās kārtības, valsts drošības un sabiedrības veselības apsvērumu dēļ.”

23 Saskaņā ar minētās direktīvas 3. panta 1. punktu:

“Šo direktīvu piemēro visiem Savienības pilsoņiem, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi, un uz viņu ģimenes locekļiem atbilstīgi 2. panta 2. punkta definīcijai, kuri tos pavada vai pārceļas kopā ar tiem.”

24 Šīs pašas direktīvas 7. panta “Tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus” 1. punktā ir paredzēts:

“Visiem Savienības pilsoņiem ir tiesības uzturēties citas dalībvalsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja:

[..]

b) viņu līdzekļi ir pietiekami viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā, un viņiem ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā dalībvalstī; vai arī

[..].”

25 Direktīvas 2004/38 24. pantā “Vienlīdzīga attieksme” ir noteikts:

“1. Ievērojot īpašus noteikumus, kas skaidri paredzēti Līgumā un sekundārajos tiesību aktos, pret visiem Savienības pilsoņiem, kas, pamatojoties uz šo direktīvu, uzturas uzņēmējā dalībvalstī, ir attieksme, kas līdzvērtīga tai, kāda ir pret minētās dalībvalsts valstspiederīgajiem atbilstīgi Līguma darbības jomai. Priekšrocības, ko sniedz šīs tiesības, attiecinās arī uz ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts pilsoņi un kam ir uzturēšanās vai pastāvīgas uzturēšanās tiesības.

2. Atkāpjoties no 1. punkta noteikumiem, uzņēmējai dalībvalstij nav pienākuma piešķirt tiesības uz sociālo palīdzību pirmo trīs uzturēšanās mēnešu laikā vai vajadzības gadījumā ilgākā laikā posmā, kas noteikts 14. panta 4. punkta b) apakšpunktā, kā arī tai nav pienākuma pirms pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanas piešķirt līdzekļus mācībām, tostarp arodapmācībai, ja šie līdzekļi ir stipendijas vai studiju kredīti personām, kas nav darba ņēmēji, pašnodarbinātas personas, personas, kas saglabā šādu statusu, un to ģimenes locekļi.”

26 Šīs direktīvas 37. pantā “Labvēlīgāki nosacījumi valstu tiesību aktos” ir paredzēts:

“Šīs direktīvas noteikumi neskar dalībvalstu pieņemtos normatīvos un administratīvos aktus, kuru nosacījumi ir labvēlīgāki personām, uz ko attiecas šī direktīva.”

Apvienotās Karalistes tiesības

Uzturēšanās režīma ES pielikums

27 *EU Settlement Scheme – Appendix EU of the UK Immigration Rules* (ES uzturēšanās režīms – Apvienotās Karalistes Imigrācijas noteikumu ES pielikums (turpmāk tekstā – “uzturēšanās režīma ES pielikums”)) ir tiesību akts, ar kuru Lielbritānijas iestādes, paredzot Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības, pieņēma jaunu tiesisko režīmu, kas piemērojams Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) pilsoņiem un līdz ar to – Savienības pilsoņiem, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē. Tas ļauj visiem Savienības pilsoņiem, kuri pastāvīgi uzturējās Apvienotajā Karalistē pirms 2020. gada 31. decembra, un viņu ģimenes locekļiem lūgt atļauju palikt Apvienotajā Karalistē. Šis tiesiskais režīms stājās spēkā 2019. gada 30. martā.

28 Uzturēšanās režīma ES pielikumā ir paredzēta procedūra un nosacījumi pastāvīgo uzturēšanās tiesību un pagaidu uzturēšanās tiesību iegūšanai Apvienotās Karalistes teritorijā dažādu kategoriju Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem. Tādējādi tajā ir paredzēts, ka Savienības pilsoņiem, kuriem ir tiesības pastāvīgi uzturēties šajā teritorijā, ir pastāvīgā iedzīvotāja statuss un tiem, kuri ir pastāvīgi uzturējušies Apvienotajā Karalistē mazāk nekā piecus gadus, tiek atzīts pagaidu pastāvīgā iedzīvotāja statuss (*Pre-Settled Status*), kas tiem piešķir ierobežotas uzturēšanās tiesības uz pieciem gadiem.

2016. gada Noteikumi par vispārējo kredītu

- 29 *Universal Credit Regulations (Northern Ireland) 2016* (2016. gada Noteikumi par vispārējo kredītu (Ziemeļīrija)), kas grozīti ar *Social Security (Income-related Benefits) (Updating and Amendment) (EU Exit) Regulations (Northern Ireland) 2019* (2019. gada Noteikumi par sociālo nodrošinājumu (ar ienākumiem saistīti pabalsti) (atjaunojumi un grozījumi) (izstāšanās no Eiropas Savienības) (Ziemeļīrija)) (turpmāk tekstā – “2016. gada Noteikumi par vispārējo kredītu”) 9. pantā ir paredzēts:

“Personas, kuras tiek uzskatītas par tādām, kas neatrodas Ziemeļīrijā.

(1) Lai noteiktu, vai persona atbilst pamatnosacījumam, lai varētu atrasties Ziemeļīrijā, izņemot gadījumus, kad uz personu attiecas 4. punkts, ir jāuzskata, ka persona neatrodas Ziemeļīrijā, ja tās pastāvīgā dzīvesvieta nav Apvienotajā Karalistē, Normandijas salās, Menas salā vai Īrijas Republikā.

(2) Uzskata, ka personas pastāvīgā dzīvesvieta ir Apvienotajā Karalistē, Normandijas salās, Menas salā vai Īrijas Republikā, tikai tad, ja tai ir uzturēšanās tiesības kādā no šīm vietām.

(3) Šā panta 2. punkta mērķiem uzturēšanās tiesības neietver tiesības, kas pastāv, pamatojoties uz vai saskaņā ar:

- (a) [*Immigration (European Economic Area) Regulations 2016* (2016. gada Imigrācijas noteikumi (Eiropas Ekonomikas zona) (SI 2016/1052); turpmāk tekstā – “EEZ noteikumi”)] 13. pantu vai Direktīvas 2004/38 6. pantu,
- (b) EEZ noteikumu 14. pantu, bet tikai tajos gadījumos, kad šādas tiesības pastāv saskaņā ar EEZ noteikumiem, jo persona ir:
- (i) persona, kurai ir tiesības saskaņā ar šo noteikumu 6. panta 1. punktu kā darba meklētājam, vai
 - (ii) šāda darba meklētāja ģimenes loceklis (minēto noteikumu 7. panta izpratnē),
- (c) EEZ noteikumu 16. pantu, bet tikai gadījumos, kad tiesības pastāv saskaņā ar šiem noteikumiem, jo persona atbilst minēto noteikumu 16. panta 5. punktā vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. pantā noteiktajiem kritērijiem (ja uzturēšanās tiesības rodas no tā, ka pretējā gadījumā Lielbritānijas pilsonim tiktu liegta iespēja faktiski izmantot savas tiesības kā Savienības pilsonim), vai
- (d) persona, kura saskaņā ar *Immigration Act 1971* [(1971. gada Imigrācijas likums)] ir saņēmusi ierobežotu ieceļošanas vai uzturēšanās atļauju Apvienotajā Karalistē atbilstoši:
- (i) [uzturēšanās režīma ES pielikumam], kas balstīts uz Imigrācijas likuma 3. panta 2. punktu,
- [..]

[..].”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 30 CG ir valstspiederīgā, kurai ir dubulta Nīderlandes un Horvātijas pilsonība, un viņa ir māte diviem mazgadīgiem bērniem, kurus viņa audzina viena. Viņa paziņoja par savu ierašanos Ziemeļīrijā kopā ar savu partneri, Nīderlandes pilsoni un savu bērnu tēvu, 2018. gadā. Viņa nekad nav veikusi saimniecisko darbību Apvienotajā Karalistē un tur dzīvoja kopā ar savu partneri līdz brīdim, kad viņa pārcēlās uz uzņemšanas centru vardarbībā cietušām sievietēm. CG rīcībā nav nekādu līdzekļu, lai apmierinātu savas, kā arī savu bērnu vajadzības.
- 31 2020. gada 4. jūnijā *Home Office* (Iekšlietu ministrija, Apvienotā Karaliste), pamatojoties uz uzturēšanās režīma ES pielikumu, piešķīra CG pagaidu pastāvīgā iedzīvotāja statusu Apvienotajā Karalistē (*Pre-Settled Status*), un, pamatojoties uz to, viņai tika atzītas pagaidu uzturēšanās tiesības. Minētā statusa piešķiršana nav pakļauta nosacījumam par līdzekļiem.
- 32 2020. gada 8. jūnijā CG Ziemeļīrijas Kopienu ministrijā iesniedza pieteikumu sociālās palīdzības pabalstam, sauktam par vispārējo kredītu (*Universal Credit*). Ar 2020. gada 17. jūnija lēmumu šis pieteikums tika noraidīts, pamatojoties uz to, ka CG neatbilst tā saņemšanai noteiktajiem uzturēšanās nosacījumiem.
- 33 Kompetentā administratīvā iestāde uzskatīja, ka vienīgi personas, kurām ir uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē 2016. gada Noteikumu par vispārējo kredītu 9. panta 2. punkta izpratnē, var tikt uzskatītas par tādām, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir Apvienotajā Karalistē un kuras līdz ar to var pretendēt uz vispārējā kredīta saņemšanu. Savukārt saskaņā ar 2016. gada Noteikumu par vispārējo kredītu 9. panta 3. punkta d) apakšpunkta i) punktu tādi dalībvalstu pilsoņi kā CG, kuriem ir uzturēšanās tiesības saskaņā ar uzturēšanās režīma ES pielikumu, ir izslēgti no vispārējā kredīta iespējamo saņēmēju kategorijas.
- 34 Uzturēšanās tiesības, kas ar uzturēšanās režīma ES pielikumu ir radītas dalībvalstu pilsoņiem, kā tas izriet no šā 9. panta 3. punkta d) apakšpunkta i) punkta, nav to uzturēšanās tiesību skaitā, kas ļauj raksturot pastāvīgās dzīvesvietas esamību Apvienotajā Karalistē. Ar šo tiesību normu, kas 2016. gada Noteikumos par vispārējo kredītu tika iekļauta ar 2019. gada Noteikumiem par sociālo nodrošinājumu (turpmāk tekstā – “2019. gada noteikumi”), valsts iestādes vēlējās izslēgt attiecīgās personas no vispārējā kredīta iespējamo saņēmēju kategorijas, paredzot, ka, nosakot “pastāvīgo dzīvesvietu” 2016. gada Noteikumu par vispārējo kredītu 9. panta 2. punkta izpratnē, nav nozīmes uzturēšanās tiesībām, kas šīm personām ir pašlaik.
- 35 Ziemeļīrijas Kopienu ministrijas 2020. gada 17. jūnija lēmums tika apstiprināts 2020. gada 30. jūnijā pēc tam, kad CG par šo lēmumu iesniedza sūdzību.
- 36 Tad CG par 2020. gada 17. jūnija lēmumu cēla prasību *Appeal Tribunal (Northern Ireland)* (Ziemeļīrijas apelācijas tiesa, Apvienotā Karaliste). Viņa tostarp apstrīd 2016. gada Noteikumu par vispārējo kredītu 9. panta 3. punkta d) apakšpunkta i) punkta, kas ir šā lēmuma pamatā, tiesiskumu. Ar šo tiesību normu tiekot pārkāpts LESD 18. pants, kā arī pienākumi, kas Apvienotajai Karalistei izrietot no *European Communities Act 1972* (1972. gada Eiropas Kopienu likums) saistībā ar Apvienotās Karalistes pievienošanos Eiropas Savienībai, ciktāl ar to no sociālās palīdzības pabalsta saņemšanas tiek izslēgti Savienības pilsoņi, kurus Apvienotā Karaliste ir atzinusi par likumīgi dzīvojošiem tās teritorijā.

- 37 CG šajā ziņā apgalvo, ka, tā kā tai ir pagaidu uzturēšanās tiesības, kas izriet no tai 2020. gada 4. jūnijā atzītā pagaidu pastāvīgā iedzīvotāja statusa, viņa ir jāuzskata par tādu, kas atrodas Ziemeļīrijā 2016. gada Noteikumu par vispārējo kredītu 9. panta izpratnē. Tādēļ viņai vajadzētu būt iespējai pretendēt uz vispārējā kredīta piešķiršanu. Ar atteikumu piešķirt viņai šo sociālās palīdzības pabalstu, pamatojoties uz to, ka viņas statusam neesot nozīmes, nosakot “pastāvīgo dzīvesvietu” Apvienotajā Karalistē, tiekot radīta atšķirīga attieksme starp Savienības pilsoņiem, kuri likumīgi dzīvo Apvienotajā Karalistē, un Apvienotās Karalistes pilsoņiem un līdz ar to diskriminācija pilsonības dēļ LESD 18. panta pirmās daļas izpratnē. Viņa norāda, ka, piemērojot 2004. gada 7. septembra spriedumu *Trojani* (C-456/02, EU:C:2004:488) un atbilstošo valsts judikatūru, viņa var tieši atsaukties uz šo tiesību normu, lai viņai tiktu piešķirts sociālās palīdzības pabalsts, jo viņai ir uzturēšanās tiesības saskaņā ar valsts tiesībām, pat ja viņa neatbilst nosacījumiem uzturēšanās tiesību iegūšanai saskaņā ar Savienības tiesībām.
- 38 Ziemeļīrijas Kapienu ministrija norāda, ka saskaņā ar valsts tiesībām pagaidu pastāvīgā iedzīvotāja statuss (*Pre-Settled Status*) pats par sevi nerada tiesības uz sociālās palīdzības pabalstiem, kuri joprojām ir pakļauti paši saviem nosacījumiem.
- 39 Šajos apstākļos *Appeal Tribunal (Northern Ireland)* (Ziemeļīrijas apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [2016. gada Noteikumu par vispārējo kredītu] 9. panta 3. punkta [d)] apakšpunkta i) punkts, kurš ieviests ar [2019. gada noteikumiem] un ar kuru no tiesībām saņemt sociālā nodrošinājuma pabalstus ir izslēgti Savienības [pilsoņi] ar valsts uzturēšanās tiesībām (ierobežota uzturēšanās atļauja) [šajā gadījumā “pastāvīgā iedzīvotāja pagaidu statuss” [*pre-settled status*], kas iegūts atbilstoši uzturēšanās režīma ES pielikumam], ir (tieši vai netieši) prettiesiski diskriminējošs atbilstoši [LESD] 18. pantam un neatbilst Apvienotās Karalistes saistībām saskaņā ar 1972. gada Eiropas Kapienu likumu?
- 2) Ja uz pirmo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši un [2016. gada Noteikumu par vispārējo kredītu] 9. panta 3. punkta [d)] apakšpunkta i) punkts ir jāatzīst par netieši diskriminējošu, vai [šī tiesību norma] ir pamatota atbilstoši LESD 18. pantam un neatbilst Apvienotās Karalistes saistībām saskaņā ar 1972. gada Eiropas Kapienu likumu?”

Par pieteikumu par paātrināto tiesvedību

- 40 *Appeal Tribunal for Northern Ireland* (Ziemeļīrijas apelācijas tiesa) lūdza Tiesu šai lietai piemērot Tiesas Reglamenta 105. pantā paredzēto paātrināto tiesvedību, ņemot vērā šīs lietas acīmredzamo steidzamību un CG sarežģīto finansiālo situāciju.
- 41 Reglamenta 105. panta 1. punktā ir paredzēts, ka Tiesas priekšsēdētājs pēc iesniedzējtiesas pieteikuma vai izņēmuma kārtā pēc savas ierosmes un pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklaušanās var nolemt lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja lietas apstākļi prasa to izskatīt īsā termiņā, piemērot paātrinātu tiesvedību.
- 42 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2021. gada 26. janvāra lēmumu iesniedzējtiesai tika nosūtīts informācijas pieprasījums. It īpaši tai tika lūgts precizēt, vai pastāv potenciāls risks, ka attiecībā uz CG un tās bērniem tiks pārkāptas Eiropas Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 7. un 24. pantā nostiprinātās pamattiesības, un norādīt CG rīcībā esošos finanšu līdzekļus, kā arī viņas un viņas bērnu izmitināšanas nosacījumus.

- 43 2021. gada 5. februāra elektroniskā pasta vēstulē iesniedzējtiesa apstiprināja, pirmkārt, ka CG nav nekādu finanšu līdzekļu, ka viņai pašlaik nav pieejami valsts pabalsti un ka viņa dzīvo uzņemšanas centrā vardarbībā cietušām sievietēm, un, otrkārt, ka pastāv risks, ka varētu tikt pārkāptas viņas bērnu pamattiesības.
- 44 Šādos apstākļos, ņemot vērā CG un tās bērnu trūcīgumu un neiespējamību saskaņā ar valsts tiesībām saņemt sociālās palīdzības pabalstus, Tiesas priekšsēdētājs ar 2021. gada 11. februāra lēmumu, uzklaušījis tiesnesi referentu un ģenerālvokātu, apmierināja pieteikumu piemērot paātrināto tiesvedību, kas paredzēta Reglamenta 105. pantā.

Par Tiesas kompetenci

- 45 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Tiesai ir jāizvērtē apstākļi, kādos valsts tiesa tai ir uzdevusi jautājumu, lai noskaidrotu, vai tai ir atbilstoša kompetence (spriedums, 2020. gada 10. decembris, *J & S Service*, C-620/19, EU:C:2020:1011, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 46 Šajā ziņā no LES 19. panta 3. punkta b) apakšpunkta un no LESD 267. panta pirmās daļas izriet, ka Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par Savienības tiesību interpretāciju vai par Savienības iestāžu tiesību aktu spēkā esamību. Šā 267. panta otrajā daļā būtībā ir precizēts, ka tad, ja kādas dalībvalsts tiesā ir ierosināts jautājums, par ko, iespējams, var tikt iesniegts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, šī tiesa, ja tā uzskata, ka ir vajadzīgs Tiesas lēmums par šo jautājumu, lai šī tiesa varētu taisīt spriedumu, var lūgt, lai Tiesa sniedz nolēmumu par šo jautājumu.
- 47 Šajā gadījumā 2020. gada 1. februārī, kas ir datums, kurā stājās spēkā Līgums par Apvienotās Karalistes izstāšanos, šī valsts izstājās no Savienības, tādējādi kļūstot par trešo valsti. No tā izriet, ka Apvienotās Karalistes tiesas kopš šā datuma vairs nevar tikt uzskatītas par dalībvalsts tiesām.
- 48 Tomēr šā līguma 126. pantā ir paredzēts pārejas periods no minētā līguma spēkā stāšanās dienas – proti, no 2020. gada 1. februāra – līdz 2020. gada 31. decembrim. Tā 127. pantā ir paredzēts, ka šajā periodā, ja vien šajā līgumā nav noteikts citādi, piemērojamās Savienības tiesības ir piemērojamas Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā un rada tādas pašas tiesiskās sekas kā tās, kuras rodas Savienībā un tās dalībvalstīs, un tās interpretē un piemēro saskaņā ar tām pašām metodēm un vispārīgajiem principiem, kādus piemēro Savienībā.
- 49 Līguma par Apvienotās Karalistes izstāšanos 86. panta 2. punktā arī ir noteikts, ka Tiesai joprojām ir jurisdikcija sniegt prejudiciālus nolēmumus par Apvienotās Karalistes tiesu pieprasījumiem, kas iesniegti pirms pārejas perioda beigām. Turklāt no šā panta 3. punkta izriet, ka lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu 2. punkta izpratnē uzskata par iesniegtu brīdī, kad dokuments, ar ko tiek ierosināta tiesvedība, ir reģistrēts Tiesas reģistrā.
- 50 Šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Apvienotās Karalistes tiesa Tiesā iesniedza 2020. gada 30. decembrī, proti, pirms pārejas perioda beigām, saistībā ar strīdu par lūgumu piešķirt sociālās palīdzības pabalstu, kuru CG 2020. gada 8. jūnijā iesniedza Ziemeļīrijas Kapienu ministrijā.
- 51 No tā izriet, pirmkārt, ka pamatlietā aplūkotā situācija ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā *ratione temporis*, piemērojot Līguma par Apvienotās Karalistes izstāšanos 126. un 127. pantu, un, otrkārt, ka Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālu nolēmumu par iesniedzējtiesas lūgumu, piemērojot šā līguma 86. panta 2. punktu, ciktāl šā līguma mērķis ir saņemt LESD 18. panta pirmās daļas interpretāciju.

- 52 Savukārt Tiesas kompetencē nav lemt par pirmo prejudiciālo jautājumu, ciktāl tā mērķis ir novērtēt 2016. gada Noteikumu par vispārējo kredītu 9. panta 3. punkta d) apakšpunkta i) punkta saderību ar pienākumiem, kas Apvienotajai Karalistei ir noteikti saskaņā ar 1972. gada Eiropas Kopienu likumu, jo šis jautājums neattiecas ne uz Savienības tiesību interpretāciju, ne uz Savienības iestāžu tiesību akta spēkā esamību LESD 267. panta pirmās daļas izpratnē.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par jautājumu pieņemamību

- 53 Apvienotās Karalistes valdība rakstveida apsvērumos norāda, ka pamatlietā aplūkoto situāciju reglamentē vienīgi valsts tiesības un tātad tā neietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā. Tā uzskata, ka pamatlietā aplūkotās pagaidu uzturēšanās tiesības CG tika piešķirtas, pamatojoties vienīgi uz valsts tiesībām, un apstāklim, ka šī persona varēja piekļūt Apvienotās Karalistes teritorijai saskaņā ar Savienības tiesībām uz sākotnējo trīs mēnešu laikposmu, nav nozīmes, novērtējot pamatlietā aplūkoto situāciju.
- 54 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesas un valsts tiesu sadarbībā, kas noteikta ar LESD 267. pantu, tikai valsts tiesai, kas izskata lietu un kas ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jāizvērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī jautājumu, ko tā uzdod Tiesai, atbilstība. Līdz ar to gadījumā, ja uzdotie jautājumi ir par Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (spriedums, 2020. gada 10. decembris, *J & S Service*, C-620/19, EU:C:2020:1011, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 55 Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālo jautājumu vienīgi tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesību apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2020. gada 24. novembris, *Openbaar Ministerie* (Dokumentu viltošana), C-510/19, EU:C:2020:953, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 56 Šajā gadījumā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka CG, kurai ir Horvātijas un Nīderlandes dubultpilsonība, 2018. gadā ieeļoja Apvienotās Karalistes teritorijā un ka viņa šajā teritorijā, pamatojoties uz valsts tiesībām, uzturas kopš 2020. gada 4. jūnija.
- 57 Tā kā saskaņā ar Līguma par Apvienotās Karalistes izstāšanos 127. pantu Savienības tiesības šajā valstī ir piemērojamas līdz pārejas perioda beigām, ja vien šajā pašā līgumā nav noteikts citādi, ir jāatgādina, ka Savienības pilsonē, kura ir dalībvalsts pilsonē, kas ir pārcēlusies uz citu dalībvalsti, ir izmantojusi savu pārvietošanās brīvību un līdz ar to viņas situācija ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 19. novembris, *ZW*, C-454/19, EU:C:2020:947, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 58 Tāpat no Tiesas judikatūras izriet, ka dalībvalsts pilsonis, kuram tādējādi ir Savienības pilsoņa statuss un kurš likumīgi uzturas citas dalībvalsts teritorijā, šā iemesla dēļ arī ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā. Līdz ar to tā Savienības pilsoņa statusa dēļ dalībvalsts pilsonim, kurš uzturas citā dalībvalstī, ir tiesības atsaukties uz LESD 21. panta 1. punktu un viņš ietilpst Līgumu

piemērošanas jomā LESD 18. panta – kurā ir ietverts nediskriminācijas pilsonības dēļ princips – izpratnē (spriedums, 2020. gada 17. decembris, *Generalstaatsanwaltschaft Berlin* (Izdošana uz Ukrainu), C-398/19, EU:C:2020:1032, 29. un 30. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

- 59 No tā izriet, ka CG situācija ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā līdz Līgumā par Apvienotās Karalistes izstāšanos paredzētā pārejas perioda beigām. Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka uzdotie jautājumi ir pieņemami, ciktāl tie attiecas uz LESD 18. panta pirmās daļas interpretāciju.

Par lietas būtību

Par pirmo jautājumu

- 60 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai LESD 18. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz valsts tiesību normu, ar kuru no sociālo pabalstu saņemšanas tiek izslēgti Savienības pilsoņi, kam ir pagaidu uzturēšanās tiesības saskaņā ar valsts tiesībām, ir piemērojams šajā pantā paredzētais diskriminācijas pilsonības dēļ aizliegums.
- 61 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu iedibinātās sadarbības starp valstu tiesām un Tiesu procedūrā tai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu tai izlemt tās izskatīšanā esošo lietu. No šādas perspektīvas raugoties, Tiesai attiecīgā gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi (spriedums, 2020. gada 17. decembris, *Generalstaatsanwaltschaft Hamburg*, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 62 Šajā gadījumā, runājot, pirmkārt, par atbilstošajām tiesību normām, lai atbildētu uz iesniedzējtiesas jautājumiem, ir jānorāda, ka ar LESD 20. panta 1. punktu ikvienai personai, kurai ir kādas dalībvalsts pilsonība, ir piešķirts Savienības pilsoņa statuss un ka šis statuss ir paredzēts kā dalībvalstu pilsoņu pamatstatuss, kas ļauj tiem, kuri to vidū ir līdzīgā situācijā, pieprasīt uz viņiem attiecināt tādu pašu tiesisko režīmu jomā, kurā *ratione materiae* ir piemērojams LESD, neatkarīgi no viņu pilsonības un neskarot šajā ziņā skaidri paredzētus izņēmumus (spriedums, 2014. gada 11. novembris, *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 57. un 58. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 63 Ikviens Savienības pilsonis tāpat var atsaukties uz LESD 18. pantā paredzēto diskriminācijas pilsonības dēļ aizliegumu visos gadījumos, kuri ietilpst Savienības tiesību *ratione materiae* piemērošanas jomā. Šie gadījumi ietver ar LESD 20. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 21. pantu piešķirto brīvību pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā izmantošanu (spriedums, 2014. gada 11. novembris, *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 64 Tā kā CG ir Savienības pilsoņe, kas ir izmantojusi savu pārvietošanās un uzturēšanās brīvību, lai apmestos uz dzīvi Apvienotajā Karalistē, viņas situācija ietilpst Savienības tiesību *ratione materiae* piemērošanas jomā, un tādējādi viņa principā var atsaukties uz LESD 18. pantā paredzēto diskriminācijas pilsonības dēļ aizliegumu.
- 65 Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 18. panta pirmo daļu var piemērot autonomi tikai Savienības tiesībās paredzētos gadījumos, attiecībā uz kuriem LESD nav paredzēts īpašs diskriminācijas aizliegums (spriedums, 2020. gada 6. oktobris, *Jobcenter Krefeld*, C-181/19,

- EU:C:2020:794, 78. punkts). Turklāt LESD 20. panta 2. punkta otrajā daļā ir skaidri precizēts, ka ar šo pantu Savienības pilsoņiem piešķirtās tiesības tiek īstenotas “saskaņā ar nosacījumiem un ierobežojumiem, ko nosaka Līgumos un ar to īstenošanai paredzētajiem pasākumiem”; LESD 21. pantā arī ir paredzēts, ka Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā ir pakļautas “Līgumos noteiktajiem ierobežojumiem un nosacījumiem, kā arī to īstenošanai paredzētajiem pasākumiem” (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 11. novembris, *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 66 Tādējādi nediskriminācijas princips ir precizēts Direktīvas 2004/38 24. pantā attiecībā uz Savienības pilsoņiem, kuri īsteno savu brīvību pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā.
- 67 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punktu šīs direktīvas piemērošanas jomā ietilpst un ar to piešķirto tiesību saņēmēji ir Savienības pilsoņi, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi, un viņu ģimenes locekļi atbilstīgi minētās direktīvas 2. panta 2. punkta definīcijai, kuri tos pavada vai pārceļas kopā ar tiem (spriedums, 2019. gada 10. septembris, *Chenchooliah*, C-94/18, EU:C:2019:693, 54. punkts un tajā minētā judikatūra). Tā tas ir tādas personas gadījumā kā CG, kurai ir Horvātijas un Nīderlandes dubultpilsonība un kura ir izmantojusi brīvību pārvietoties un uzturēties Apvienotās Karalistes teritorijā pirms Līguma par Apvienotās Karalistes izstāšanos 126. pantā paredzētā pārejas perioda beigām. No tā izriet, ka persona, kas ir tādā situācijā kā CG, ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, un tādējādi tas, vai šī persona ir diskriminēta pilsonības dēļ, ir jāizvērtē, ņemot vērā Direktīvas 2004/38 24. pantu, nevis LESD 18. panta pirmo daļu.
- 68 Otrkārt, attiecībā uz pamatlietā aplūkoto sociālo pabalstu iedabu ir jānorāda, ka “sociālās palīdzības pabalsta” jēdziens Direktīvas 2004/38 24. panta 2. punkta izpratnē attiecas uz jebkādu atbalsta shēmu, ko izveidojušas valsts iestādes vai nu valsts, vai reģionālā, vai vietējā līmenī un ko izmanto persona, kurai nav pietiekamu līdzekļu, lai apmierinātu savas un savu ģimenes locekļu pamatvajadzības, un kura šā iemesla dēļ riskē savas uzturēšanās laikā kļūt par slogu uzņēmējas dalībvalsts publiskajām finansēm, kas vispārējā līmenī var ietekmēt šīs dalībvalsts spēju piešķirt atbalstu (spriedums, 2014. gada 11. novembris, *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 63. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 69 Tādējādi iztikas pabalsti, kuru uzdevums ir nodrošināt to saņēmējiem nepieciešamo iztikas līdzekļu minimumu, lai dzīvotu cilvēka cienīgu dzīvi, ir jāuzskata par “sociālās palīdzības pabalstiem” Direktīvas 2004/38 24. panta 2. punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 6. oktobris, *Jobcenter Krefeld*, C-181/19, EU:C:2020:794, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 70 No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka CG pieprasītais pabalsts, proti, vispārējais kredīts, ir iztikas pabalsts, kuru piešķir naudā, uz kuru attiecas no nodokļa finansēta sociālās aizsardzības sistēma un kura piešķiršana ir pakļauta nosacījumam par līdzekļiem. Tā mērķis ir aizstāt vairākus citus sociālos pabalstus, piemēram, darba meklētāja pabalstu, kas balstīts uz ienākumiem (*income based jobseeker's allowance*), nodarbinātības un atbalsta pabalstu, kas balstīts uz ienākumiem (*income-related employment and support allowance*), ienākumu atbalstu (*income support*), nodokļu atlaidi strādājošām personām (*working tax credit*), nodokļa atlaidi par bērnu (*child tax credit*) un dzīvesvietas pabalstu (*housing benefit*).
- 71 No tā izriet, ka vispārējais kredīts – neskarot pārbaudes, kas jāveic iesniedzējtiesai, – ir jākvalificē kā sociālās palīdzības pabalsts Direktīvas 2004/38 24. panta 2. punkta izpratnē.

- 72 Šādos apstākļos pirmais jautājums ir jāpārformulē tādējādi, ka ar to iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2004/38 24. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā uzņemošās dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar kuru no sociālās palīdzības pabalstu saņemšanas tiek izslēgti ekonomiski neaktīvi Savienības pilsoņi, kam nav pietiekamu līdzekļu un kam šī dalībvalsts, pamatojoties uz valsts tiesībām, ir piešķirusi pagaidu uzturēšanās tiesības, lai gan šie pabalsti tiek garantēti attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem, kuri ir tādā pašā situācijā.
- 73 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka prasītāja pamatlietā uzturas Apvienotajā Karalistē ilgāk nekā trīs mēnešus, ka viņa nemeklē darbu un ir ieceļojusi šīs valsts teritorijā, lai pavadītu savu partneri, savu mazgadīgo bērnu tēvu, no kura viņa izšķīrās vardarbības ģimenē dēļ. Šāda situācija neietilpst nevienā no gadījumiem, kuros ar Direktīvas 2004/38 24. panta 2. punktu ir atļauts atkāpties no vienlīdzīgas attieksmes, it īpaši attiecībā uz piekļuvi tādām sociālās palīdzības pabalstam, kāds ir vispārējais kredīts.
- 74 Saskaņā ar šīs direktīvas 24. panta 1. punktu pret visiem Savienības pilsoņiem, kuri uzturas uzņemošajā dalībvalstī saskaņā ar minēto direktīvu, ir jābūt attieksmei, kas līdzvērtīga tai, kāda ir pret šīs dalībvalsts valstspiederīgajiem atbilstīgi Līguma darbības jomai.
- 75 Tiesa ir nospriedusi, ka attiecībā uz piekļuvi sociālās palīdzības pabalstiem Savienības pilsonis saskaņā ar šo tiesību normu var lūgt vienlīdzīgu attieksmi ar uzņemošās dalībvalsts pilsoņiem vienīgi tad, ja viņa uzturēšanās šīs dalībvalsts teritorijā atbilst Direktīvā 2004/38 paredzētajiem nosacījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 11. novembris, *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 68. un 69. punkts).
- 76 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka attiecībā uz uzturēšanos uzņemošās dalībvalsts teritorijā, kas ir ilgāka par trim mēnešiem, bet īsāka par pieciem gadiem, uzturēšanās tiesību saņemšanai ir izvirzīti nosacījumi, kas paredzēti Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punktā, kura b) apakšpunktā tostarp ekonomiski neaktīvam pilsonim ir paredzēts pienākums, ka viņam un viņa ģimenes locekļiem ir jābūt pietiekamiem līdzekļiem. No šīs direktīvas 10. apsvēruma izriet, ka šo nosacījumu mērķis tostarp ir novērst to, ka šādas personas kļūst par pārmērīgu slogu uzņemošās dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 11. novembris, *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 77 Atzīt, ka Savienības pilsoņi, kuriem nav uzturēšanās tiesību saskaņā ar Direktīvu 2004/38, var lūgt piešķirt sociālās palīdzības pabalstus tāpat kā valsts pilsoņi, būtu pretrunā šim mērķim un varētu ļaut ekonomiski neaktīviem Savienības pilsoņiem izmantot uzņemošās dalībvalsts sociālās aizsardzības sistēmu savas iztikas finansēšanai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 11. novembris, *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 74., 76. un 77. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 78 No tā izriet, ka dalībvalstij, piemērojot Direktīvas 2004/38 7. pantu, ir tiesības atteikt sociālās palīdzības pabalstu piešķiršanu ekonomiski neaktīviem Savienības pilsoņiem, kuri īsteno savu pārvietošanās brīvību un kuriem nav pietiekamu līdzekļu, lai pretendētu uz uzturēšanās tiesībām saskaņā ar šo direktīvu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 11. novembris, *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 78. punkts).
- 79 Līdz ar to ir jāveic katras ieinteresētās personas ekonomiskā stāvokļa konkrēta pārbaude, neņemot vērā prasītos sociālās palīdzības pabalstus, lai novērtētu, vai tā atbilst nosacījumam par pietiekamu līdzekļu esamību, kas paredzēts Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā, un vai tādējādi tā uzņemošajā dalībvalstī var atsaukties uz šīs direktīvas 24. panta 1. punktā paredzēto

nediskriminācijas principu, lai gūtu labumu no vienlīdzīgas attieksmes ar minētās dalībvalsts pilsoņiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 11. novembris, *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 80. un 81. punkts).

- 80 Pamatlietā no iesniedzējtiesas atbildes uz Tiesas informācijas pieprasījumu izriet, ka CG nav pietiekamu līdzekļu. Līdz ar to šāda persona var kļūt par pārmērīgu slogu Apvienotās Karalistes sociālās palīdzības sistēmai, un tādējādi tā nevar atsaukties uz nediskriminācijas principu, kas paredzēts Direktīvas 2004/38 24. panta 1. punktā.
- 81 Šo vērtējumu nevar atspēkot tas, ka CG ir pagaidu uzturēšanās tiesības saskaņā ar valsts tiesībām, kas viņai tika piešķirtas bez nosacījumiem par līdzekļiem. Ja ekonomiski neaktīvs Savienības pilsonis bez pietiekamiem līdzekļiem, kurš uzņemošajā dalībvalstī uzturas, neizpildot Direktīvā 2004/38 paredzētos nosacījumus, varētu atsaukties uz šīs direktīvas 24. panta 1. punktā minēto nediskriminācijas principu, viņam tiktu piešķirta plašāka aizsardzība nekā tā, kas viņam būtu bijusi saskaņā ar minētās direktīvas noteikumiem, kuru rezultātā minētajam pilsonim būtu atteiktas uzturēšanās tiesības.
- 82 Turklāt, protams, ir jānorāda, ka valsts tiesību normas, ar kurām, tāpat kā ar pamatlietā aplūkotojām tiesību normām, Savienības pilsonim tiek piešķirtas uzturēšanās tiesības, lai gan nav izpildīti visi šajā ziņā Direktīvā 2004/38 paredzētie nosacījumi, ietilpst šīs direktīvas 37. pantā paredzētajā gadījumā, saskaņā ar kuru šī direktīva neliedz ar dalībvalstu tiesībām ieviest labvēlīgāku režīmu par to, kas ir noteikts minētās direktīvas noteikumos.
- 83 Tomēr šādas uzturēšanās tiesības nekādi nevar tikt uzskatītas par piešķirtām “saskaņā ar” Direktīvu 2004/38 tās 24. panta 1. punkta izpratnē. Proti, Tiesa ir nospriedusi – tas, ka netiek apdraudētas valsts tiesību normas, kas ir labvēlīgākas par Direktīvas 2004/38 normām attiecībā uz Savienības pilsoņu uzturēšanās tiesībām, nekādā ziņā nenozīmē, ka šīs tiesību normas ir jāiekļauj sistēmā, kas ieviesta ar šo direktīvu, un no tā it īpaši ir secinājusi, ka katrai dalībvalstij, kura ir nolēmusi ieviest labvēlīgāku režīmu par to, kas ir noteikts minētās direktīvas normās, ir jāprecizē, kādas ir uzturēšanās tiesību, kas piešķirtas, pamatojoties vienīgi uz valsts tiesībām, sekas (spriedums, 2011. gada 21. decembris, *Ziolkowski* un *Szeja*, C-424/10 un C-425/10, EU:C:2011:866, 49., kā arī 50. punkts).
- 84 Ņemot to vērā, kā uzsvērts šā sprieduma 57. punktā, Savienības pilsonis, kurš, kā CG, ir pārcēlies uz citu dalībvalsti, ir izmantojis LESD 21. panta 1. punktā viņam paredzēto pamatbrīvību pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, un tādējādi viņa situācija ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, pat ja viņam ir uzturēšanās tiesības saskaņā ar valsts tiesībām.
- 85 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Hartas piemērošanas joma ir definēta tās 51. panta 1. punktā, saskaņā ar kuru Hartas noteikumi attiecas uz dalībvalstu rīcību tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesības (spriedums, 2017. gada 13. jūnijs, *Florescu* u.c., C-258/14, EU:C:2017:448, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Atbilstoši Hartas 51. panta 2. punktam ar to netiek paplašināta Savienības tiesību piemērošanas joma, paplašinot Savienības kompetences, un Savienībai netiek noteiktas nekādas jaunas kompetences vai uzdevumi, nedz grozītas kompetences un uzdevumi, kā tie noteikti Līgumos (spriedums, 2019. gada 19. novembris, *TSN* un *AKT*, C-609/17 un C-610/17, EU:C:2019:981, 42. punkts).

- 86 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību sistēmā garantētās pamattiesības ir jāpiemēro visās situācijās, kuras tiek regulētas ar Savienības tiesībām (spriedums, 2019. gada 19. novembris, *TSN un AKT*, C-609/17 un C-610/17, EU:C:2019:981, 43. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 87 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka Apvienotās Karalistes iestādes ir piešķirušas CG uzturēšanās tiesības, lai gan viņai nebija pietiekamu līdzekļu. Kā ir norādīts šā sprieduma 82. punktā, šīs iestādes attiecībā uz uzturēšanās tiesībām ir piemērojušas labvēlīgāku režīmu par to, kas ir ieviests ar Direktīvas 2004/38 normām, līdz ar to šī darbība nevar tikt uzskatīta par šīs direktīvas īstenošanu. To darot, minētās iestādes savukārt ir atzinušas dalībvalsts pilsoņa tiesības brīvi uzturēties tās teritorijā, kuras Savienības pilsoņiem ir piešķirtas ar LESD 21. panta 1. punktu, neatsaucoties uz šīm tiesībām Direktīvā 2004/38 paredzētajiem nosacījumiem un ierobežojumiem.
- 88 No tā izriet, ka, piešķirot šīs tiesības tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, uzņemošās dalībvalsts iestādes īsteno LESD normas par Savienības pilsoņa statusu, kurš, kā tas ir uzsvērts šā sprieduma 62. punktā, ir paredzēts kā dalībvalstu pilsoņu pamatstatuss, un līdz ar to tām ir jāievēro Hartas noteikumi.
- 89 Konkrētāk, uzņemošajai dalībvalstij saskaņā ar Hartas 1. pantu ir jāpārlicinās, ka Savienības pilsonis, kurš ir izmantojis savas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, kuram saskaņā ar valsts tiesībām ir uzturēšanās tiesības un kurš ir neaizsargātības situācijā, tomēr var dzīvot pienācīgos apstākļos.
- 90 Turklāt Hartas 7. pantā ir atzītas tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību. Šis pants ir jālasa kopā ar pienākumu visās darbībās, kas attiecas uz bērniem, ņemt vērā bērna intereses, kas atzītas tās 24. panta 2. punktā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 26. marts, *SM (Bērns)*, kas nodots aizbildnībā saskaņā ar Alžīrijas *kafala*), C-129/18, EU:C:2019:248, 67. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 91 Uzņemošajai dalībvalstij ir jāļauj bērniem, kuri ir īpaši neaizsargāti, tikt izmitinātiem pienācīgos apstākļos kopā ar vecākiem vai vienu no vecākiem, kurš viņus aprūpē.
- 92 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka CG ir māte diviem mazgadīgiem bērniem, ka viņai nav nekādu līdzekļu, lai apmierinātu savas, kā arī bērnu vajadzības, turklāt viņa ir izolēta tādēļ, ka ir aizbēgusi no vardarbīga partnera. Šādā situācijā kompetentās valsts iestādes lūgumu piešķirt tādu sociālās palīdzības atbalstu, kāds ir vispārējais kredīts, var atteikt vienīgi pēc tam, kad tās ir pārbaudījušas, ka šis atteikums nepakļauj attiecīgo pilsoni un viņa apgādībā esošos bērnus konkrētam un pastāvošam viņu pamattiesību, kas ir nostiprinātas Hartas 1., 7. un 24. pantā, pārkāpšanas riskam. Veicot šo pārbaudi, šīs iestādes var ņemt vērā visus valsts tiesībās paredzētos palīdzības pasākumus, kurus attiecīgais pilsonis un viņa bērni pašlaik faktiski var izmantot. Pamatlietā iesniedzējtiesai it īpaši būs jāpārbauda, vai CG un viņas bērni pašlaik faktiski var saņemt citu atbalstu, kas nav vispārējais kredīts un uz ko Apvienotās Karalistes valdības un Ziemeļīrijas Kopienas ministrijas pārstāvji atsaucas Tiesai iesniegtajos apsvērumos.
- 93 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild šādi:
- Direktīvas 2004/38 24. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā uzņemošās dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar kuru no sociālās palīdzības pabalstu saņemšanas tiek izslēgti ekonomiski neaktīvi Savienības pilsoņi, kam nav pietiekamu līdzekļu un kam minētā

dalībvalsts, pamatojoties uz valsts tiesībām, ir piešķirusi pagaidu uzturēšanās tiesības, lai gan šie pabalsti tiek garantēti attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem, kuri ir tādā pašā situācijā.

- Tomēr, ja Savienības pilsonis saskaņā ar valsts tiesībām likumīgi uzturas citā dalībvalstī, kas nav tā, kuras pilsonis viņš ir, valsts iestādēm, kuru kompetencē ir piešķirt sociālās palīdzības pabalstus, ir jāpārbauda, vai atteikums piešķirt šādus pabalstus, pamatojoties uz šo tiesisko regulējumu, nepakļauj attiecīgo pilsoni un viņa apgādībā esošos bērnus konkrētam un pastāvošam viņu pamattiesību, kas ir nostiprinātas Hartas 1., 7. un 24. pantā, pārkāpšanas riskam. Ja šim pilsonim nav nekādu līdzekļu, lai apmierinātu savas un savu bērnu vajadzības, un viņš ir izolēts, šīm iestādēm ir jāpārlicinās, ka gadījumā, ja tiek atteikts sociālās palīdzības pabalsts, minētais pilsonis tomēr var dzīvot kopā ar saviem bērniem piemērotos apstākļos. Veicot šo pārbaudi, minētās iestādes var ņemt vērā visus valsts tiesībās paredzētos palīdzības pasākumus, kurus attiecīgais pilsonis un viņa bērni faktiski var izmantot.

Par otro jautājumu

- 94 Ņemot vērā atbildi uz pirmo jautājumu, atbildēt uz otro jautājumu nav nepieciešams.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 95 Attiecībā uz pamatlīnijas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, 24. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā uzņemošās dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar kuru no sociālās palīdzības pabalstu saņemšanas tiek izslēgti ekonomiski neaktīvi Savienības pilsoņi, kam nav pietiekamu līdzekļu un kam minētā dalībvalsts, pamatojoties uz valsts tiesībām, ir piešķirusi pagaidu uzturēšanās tiesības, lai gan šie pabalsti tiek garantēti attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem, kuri ir tādā pašā situācijā.

Tomēr, ja Savienības pilsonis saskaņā ar valsts tiesībām likumīgi uzturas citā dalībvalstī, kas nav tā, kuras pilsonis viņš ir, valsts iestādēm, kuru kompetencē ir piešķirt sociālās palīdzības pabalstus, ir jāpārbauda, vai atteikums piešķirt šādus pabalstus, pamatojoties uz šo tiesisko regulējumu, nepakļauj attiecīgo pilsoni un viņa apgādībā esošos bērnus konkrētam un pastāvošam viņu pamattiesību, kas ir nostiprinātas Hartas 1., 7. un 24. pantā, pārkāpšanas riskam. Ja šim pilsonim nav nekādu līdzekļu, lai apmierinātu savas un savu bērnu vajadzības, un viņš ir izolēts, šīm iestādēm ir jāpārlicinās, ka gadījumā, ja tiek atteikts sociālās palīdzības pabalsts, minētais pilsonis tomēr var dzīvot kopā ar saviem bērniem piemērotos apstākļos. Veicot šo pārbaudi, minētās iestādes var ņemt vērā visus valsts tiesībās paredzētos palīdzības pasākumus, kurus attiecīgais pilsonis un viņa bērni faktiski var izmantot.

[Paraksti]